

De Dintelse Gorzen: van zoutwatermilieu naar zoetwatermilieu

Judith Boekee

Onderzoeksvraag

Hoe is de vegetatie op de Dintelse Gorzen veranderd sinds de sluiting van de Philipsdam in 1987?

Gebiedsbeschrijving

De Dintelse Gorzen is een natuurgebied op de Brabantse Wal, daar 'waar Brabant Zeeland kust'. Het gebied is gelegen aan het Volkerak bij de monding van de Steenbergse Vliet.¹ Door de aanleg van de Oosterscheldekering zou er minder zeewater de Oosterschelde binnenstromen. Dit zou grote gevolgen hebben voor de natuur en de mosselteelt. Daarom werden de Philipsdam en de Oesterdam aangelegd. Via een complex systeem van buizen en pompen wordt het zoute water van de Oosterschelde gescheiden gehouden van het zoete water van het Volkerakzoommeer.² Voor de aanleg van de Philipsdam lag dit gebied buitendijks en overstromde dus regelmatig met zout water. Er is daardoor in dit gebied een getijdenstructuur ontstaan, bestaande uit schorren, slikken en kreken. Hoewel het gebied nu achter de Philipsdam ligt, zoals te zien is in figuur 1 kun je vandaag de dag deze structuur nog steeds terug vinden in het gebied.³

Figuur 1: Natuurgebied de Dintelse Gorzen (groen) ten opzichte van de Philipsdam (rode marker) [4].

Resultaten

Sinds de afsluiting van de Philipsdam is de vegetatie op de Dintelse Gorzen veranderd. Voor de aanleg vond opslibbing plaats en werden kreken en geulen opgehouden door stromend water. Er was een **brak water** getijden **landschap**, waar alleen zoutminnende planten konden groeien. Tegenwoordig ontwikkelt het gebied zich naar een zoetwater-riviermilieu. De slikken en schorren maken plaats voor oevervegetatie, gras en bos. Het duurt wel nog vele jaren voordat de transformatie voltooid is en het is een nat gebied met vele **plassen**.

Ik heb gebruikgemaakt van gegevens van de Vereniging van Veldbiologie. Daarnaast ben ik zelf naar het gebied gegaan en heb gekeken of ik een aantal van deze planten kon herkennen. Helaas waren veel planten al niet meer in bloei en dit maakte het herkennen ervan moeilijk. Toch merkte ik duidelijk wanneer ik van hoog gelegen gebied naar laag gelegen gebied ging. De enkele bomen die in het gebied stonden maakten plaats

voor uitgebreide grasvlakten met zo hier en daar een struik. In de onderstaande tabel staat een overzicht van de planten die tegenwoordig te vinden zijn op de Dintelse Gorzen.

Laag gelegen gebied	Hoog gelegen gebied
Zeekraal	Akkerdistel
Zilte schijnsparrie	Duinriet
Schorrenkruid	Jacobskruid
Aardbeiklaver (zelf gezien)	Brandnetel (zelf gezien)
Melkkruid	Gras (zelf gezien)
Koninginnekruid (zelf gezien)	Wilgen (zelf gezien)
Heelblaadje	Berken (zelf gezien)
Watermunt	

Figuur 2: Vegetatie in de Dintelse Gorzen ^{5 6}

Figuur 3: Dintelse Gorzen aan de Steenbergse Vliet

Conclusie

De vegetatie is afhankelijk van de **topografie**. In de laag gelegen gebieden (de voormalige slikken) is de bodem minder sterk ontzilt -en is er nog zout **grondwater**- dan in de hoger gelegen gebieden (de voormalige schorren). In de lager gelegen gebieden vind je dus net als vroeger zoutminnende vegetatie, maar ook hier rukt de zoutmijdende vegetatie snel op. In de hoger gelegen gebieden groeien nu ook zoutmijdende planten en is de vegetatie weelderiger.⁷ Als je door het gebied loopt merk je duidelijk verschil.

Referenties

- [1] West-Brabantse Waterlinie, Informatiebord locatie Benedensas: Ontdek het Benedensas, geraadpleegd op: 22-11-2015
- [2] Deltaroute, Philipsdam Krammersluizen, geraadpleegd op: 27-11-2015, <http://www.beleefdedeltaroute.nl/philipsdam-krammersluizen>
- [3] Natuurmonumenten, Informatiebord locatie Dintelse Gorzen: Welkom op de Dintelse Gorzen, geraadpleegd op: 22-11-2015
- [4] Google Maps, 22-11-2015, www.google.com/maps
- [5] KNNV, Excursie naar de Dintelse Gorzen o.l.v. gids Arie Gladdinus geraadpleegd op: 27-11-2015, <http://www.knnv.nl/afdeling-ijssel-en-lek/activiteit/excursie-naar-de-dintelse-gorzen-olv-gids-arie-gladdinus>
- [6] Arnout Imhof, Plantenexcursie Dintelse Gorzen, KNNV, geraadpleegd op: 27-11-2015, <http://www.knnv.nl/heuvelrug/plantenexcursie-dintelse-gorzen>
- [7] Hollandgroen.nl, geraadpleegd op: 27-11-2015, <http://www.hollandgroen.nl/natuurgebieden/nl/noord-brabant/dintelse-gorzen>